

Niet iedere werkweek 50 uur op high-techbedrijf

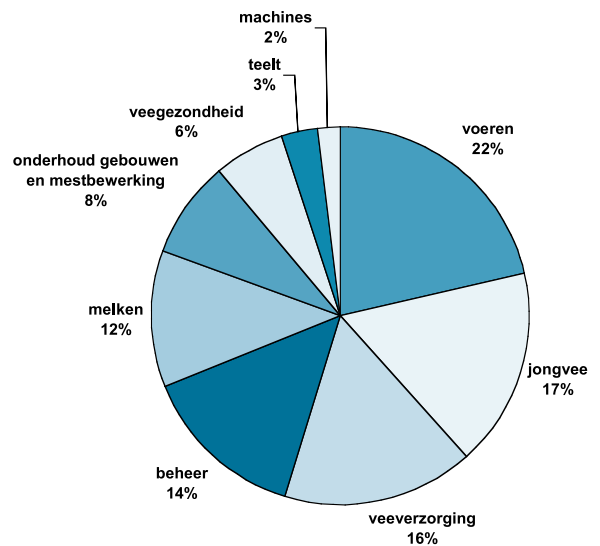
Aart Evers en André van der Kamp

Het high-techbedrijf van de Waiboerhoeve realiseert ook in 2003 een gemiddelde werkweek van minder dan 50 uur. Niet alle werkweken blijven in 2003 beperkt tot 50 uur. Vooral in de zomer zijn er weken dat de bedrijfsboer fors meer uren draait. In dit artikel nemen we de arbeid op het high-techbedrijf nader onder de loep.

Het high-techbedrijf heeft een kostprijsdoelstelling van 34 euro-cent per kg melk. Naast een lage kostprijs is een beperking van de arbeidsinzet tot gemiddeld 50 uur per week een randvoorwaarde. Dit wordt geacht een sociaal verantwoorde werkweek te zijn voor één persoon.

Gemiddelde werkweek 48 uur

In 2003 omvat de gemiddelde werkweek op het high-techbedrijf 48 uur. Hiermee blijft het high-techbedrijf, net als in voorgaande jaren, binnen de doelstelling van 50 uur. In de afgelopen vijf jaren is gemiddeld de meeste tijd aan het voeren besteed (22 %). Figuur 1 laat dit zien. De werkzaamheden rondom de jongveeopfok en de veeverzorging vergen elk iets meer dan 15 % van de tijd. Vanwege het automatisch melksysteem is de tijd die nodig is voor de werkzaamheden rondom het melken beperkt (12 %). Iets meer tijd is nodig voor beheerwerkzaamheden, zoals het verwerken en analyseren van gegevens, het nemen van beslissingen en het contact met leveranciers. Opvallend in figuur 1 is dat er erg weinig tijd nodig is voor de teeltwerkzaamheden en het onderhoud van machines. Dit komt omdat het machinepark op het high-techbedrijf tot een minimum is beperkt en zoveel mogelijk werkzaamheden in loonwerk uitgevoerd worden.



Figuur 1 Gemiddelde arbeidsverdeling high-techbedrijf 1999-2003

biliteit toenemen, omdat er niet meer zoals voorheen op vaste tijdstippen gevoerd wordt; de veehouder heeft wat meer vrijheid in de keuze van het tijdstip waarop hij het voer klaar zet voor het systeem. Door introductie in het najaar van 2003 zijn de gevolgen van automatisch voeren in dit artikel nog niet zichtbaar gemaakt.

Martin de Bree, bedrijfsboer high-techbedrijf: "In het weekend tijd overhouden voor gezinsleven"

Op het high-techbedrijf streven we naar een 50-urige werkweek, dit gebeurt door op doordeweekse dagen het werk in 40 uur rond te zetten. Op zaterdag werken we maar 6 uur en op zondag 4 uur. Op doordeweekse dagen doen we naast het noodzakelijke werk, ook alvast een aantal werkzaamheden die anders in het weekend zouden gebeuren. Op deze manier houden we in het weekend meer tijd over voor het gezinsleven. Zelf vind ik niet alleen het aantal uren belangrijk voor een sociale werkweek maar ook de flexibiliteit. Het automatisch melksysteem en het systeem om individueel te voeren op het high-techbedrijf maken het mogelijk om flexibel te werken.

Introductie automatisch voeren

Aan het eind van 2003 is gestart met de introductie van automatisch en individueel voeren. Hoewel gemiddeld 22 % van de arbeid in de afgelopen vijf jaar aan voeren is besteed, wordt voor de arbeidsinzet geen besparing verwacht. Wel kan de arbeidsflexi-

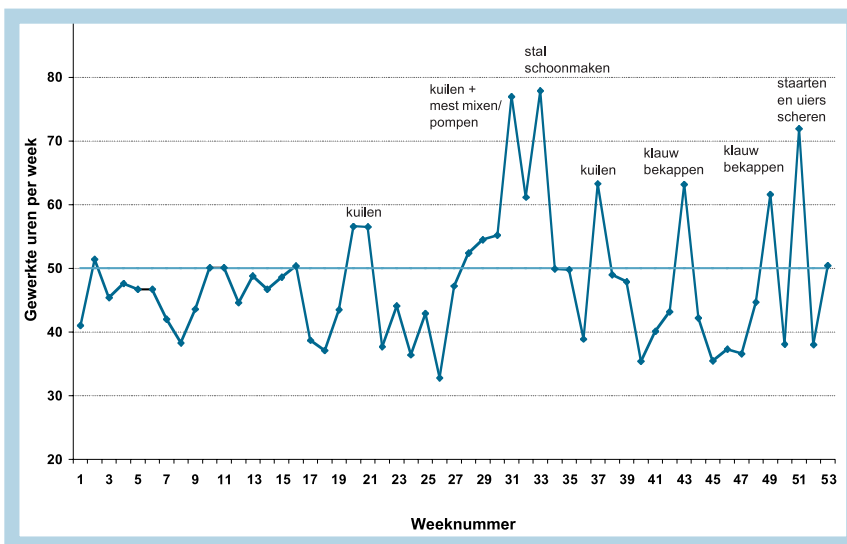


Pieken en dalen

Een gemiddelde werkweek van minder dan 50 uur is een mooi resultaat. Echter niet iedere week is hetzelfde, in bepaalde periodes overschrijdt de bedrijfsboer de 50-urige werkweek. Figuur 2 laat zien dat vooral in de zomer en in het najaar arbeidspieken van meer dan 60 uur voorkomen. In de grafiek komen een aantal werkzaamheden naar voren die voor arbeidspieken zorgen:

- Tijdens het inkuilen is extra tijd nodig. Ondanks dat alle veldwerkzaamheden door de loonwerker gebeuren is er wel extra tijd voor toezicht en het afdekken van de kuilen nodig. Ten opzichte van voorgaande jaren vragen de extra kuilen wat meer arbeid. De extra kuilen zijn aanwezig, omdat gras/klaver is geïntroduceerd. Vanwege voedingsaspecten binnen het systeem van het high-techbedrijf is het wenselijk dat gras en gras/klaver afzonderlijk wordt ingekuild.
- Het schoonmaken van de stal vergt ieder jaar extra werk zodat een arbeidspiek ontstaat.
- In de tweede helft van het jaar zijn er twee arbeidspieken veroorzaakt door het klauw bekappen. Normaliter worden er een paar koeien per week bekapt, echter door een Mortellaro-uitbraak in de zomer zijn alle koeien tegelijk bekapt door de bedrijfsverzorging. In aansluiting hierop is door de bedrijfsboer het bekappen in het najaar in een paar grote rondes uitgevoerd, dit heeft geleid tot een aantal arbeidspieken.
- Net voor de kerst zijn de staarten en uiers van de koeien geschoren, dit in combinatie met voorwerk voor de feestdagen. Dit heeft in week 51 tot een arbeidspiek geleid.

entie. Daarnaast leidt het stal schoonmaken tot onrust bij de dieren (deze staan immers het hele jaar op stal). Door de stal in één keer schoon te maken voorkom je langdurige onrust bij de dieren. De pieken bij het klauw bekappen zijn wellicht wat makkelijker te spreiden, echter speelt de efficiëntie van werken natuurlijk ook hier een rol.



Figuur 2 Gewerkte uren per week op high-techbedrijf in 2003

Pieken onvermijdelijk

In de praktijk zijn sommige pieken onvermijdelijk. Met name het inkuilen en de schoonmaak van de stal vragen extra tijd. Spreiding van deze werkzaamheden over meer weken is niet altijd even praktisch. Vaker kuilen en het stal schoonmaken over meer weken verdelen, leidt wellicht tot minder hoge pieken, echter de totale arbeidsduur zal wel toenemen vanwege ineffici-

Sociaal verantwoord

Niet iedere veehouder zal het begrip "sociaal verantwoorde werkweek" op dezelfde manier invullen. De één zal streven naar een gelijkmatige belasting en de ander zal liever piekbelastingen hebben zodat hij op een ander moment meer tijd overhoudt voor vakantie of andere bezigheden. Voor iedere veehouder is het daarom van belang om zijn werkzaamheden op zijn eigen voorkeur aan te passen. Hoe bedrijfsboer Martin de Bree het begrip sociaal verantwoord ervaart leest u in het kader.

